

TALOUSARVIOALOITE 567/2009 vp

Määrärahan osoittaminen harkinnanvaraisen rahoitusavustuksen maksamiseen Enontekiölle ja Utsjoelle

Eduskunnalle

Utsjoen kunta on menettänyt eniten valtionosuuksia koko maan mitassa sen jälkeen, kun valtionosuusuudistus tehtiin 1990-luvulla. Käytännössä toteutui se, minkä Heikki Koski totesi omassa yhden miehen mietinnössään tuolloisesta uudistuksesta: "Koska Utsjoen ja eräiden ilman kiinteää manneryhteyttä olevien saaristokuntien lähtökohdista ei voida laatia kaikkia kuntia koskevaa valtionosuusjärjestelmää, nämä kunnat tarvitsevat selviytyäkseen tehtävistään erityisjärjestelyjä, esimerkiksi harkinnanvaraista rahoitusavustusta ja opetustoimen sisäisiä rahoitusjärjestelyjä."

Harkinnanvaraista rahoitusavustusta on myönnetty Utsjoelle vaihtelevasti riippuen poliittisista suhdanteista, aina kuitenkin riittämätön määrä todelliseen tarpeeseen nähden. Valtionosuudet ovat vähentyneet viidentoista viime vuoden aikana noin 2,6 miljoonaan, kun tällä vuosituhanella toimintakulut ovat nousseet noin kaksi miljoonaa. Nykyisessä tilanteessa on mahdollon jäädä odottamaan vuoden 2010 valtionosuusuudistusta.

Ei liene ihme, että Utsjoen kunta on itse pyytänyt päästä kriisikuntien joukkoon ainoana kun-

tana koko maassa. Muut sinne on nimetty enemmän tai vähemmän vastoin omaa tahtoaan. Kriisikuntien arviointityöryhmän mukaan kunnan lisärahoitustarve vuosittain on 1,2 miljoonaa euroa.

Tähän asti vajetta on paikattu velanotolla, maksut ovat haarukan yläpäässä, kuntatyöntekijöiden palkat alapäässä ja veroprosentti 20,50. Kaiken lisäksi Utsjoki sijaitsee kaukana keskuksesta, ja kaikki maksaa enemmän kuin muualla. Kaikkein tärkein erityisperuste huomioda Utsjoki on se, että se on EU:n ainoa saamelaisennemistöinen kunta.

Aivan samat perusteet kohdentaa korvamerkittyä harkinnanvaraista valtionapua täyttyvät myös Enontekiön kunnan osalta paitsi se, että siellä saamelaisväestön osuus on pienempi kuin Utsjoella.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2010 talousarvioon momentille 28.90.30 lisäyksenä 2 000 000 euroa Enontekiölle ja Utsjoelle maksettavaan harkinnanvaraiseen rahoitusavustukseen.

Helsingissä 25 päivänä syyskuuta 2009

Markus Mustajärvi /vas